

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

28. Hæreticorum errores de Peccati originis ratione, & natura
co[n]futantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

gratiam, & iustitiam acciperet: si minus, sibi & posteris amitteret: tunc si peccasset, peccatum originis redundasset in posteris, quod fuisse priuatio iustitiæ originalis debet: Et cum obijciatur: iustitiam & gratiam ex hypothesi homo non acceperat ergo priuatione non transmiserat in posteros: *Respondeo*, priuationem non solum esse formæ ante acceptæ, sed etiam illius, quæ alioqui inesse deberet: nam aliter nullus esset à primo ortu cæcus: tunc igitur ex hypothesi verè esset in posteris priuatio iustitiæ originalis debet, quia si homo non peccasset, sed potius primam tentationem deuicisset, posterius omnes nascendo, iustitiam & gratiam suscepissent. *Secundo modo* potuit accidere, ut primus homo absque gratia, & iustitia crearetur, & sine vilo pacto, & lege eam sibi, & posteris suscipiendi; & tunc si peccaret, peccatum suum minime deduceret in posteros, quia sibi tantum, & non posteris suo peccato noceret, & per illud sibi duntaxat gratiam, & iustitiam amitteret, aut conferendam impediret.

Quintò obijciatur: Priuatio iustitiæ originalis in paruulis solum est extrinsecus voluntaria, quia fuit in Adamo voluntaria, ex quo originem traxerunt: ergo solum est peccatum extrinsecus existens: *Præterea*, Adam cum deliquit, non voluit se, aut posteros iustitia priuare, sed solum edere fructum, quo ipsi fuerat diuinitus interdictum. *Respondeo*, postea esse tractandum, quo pacto peccatum originis sit voluntarium: modò satis est dicere cum Aug. lib. 1. *Retract. cap. 12. & 15 & lib. 3. contra Iulian. cap. 5.* ad peccatum originis, ut tale sit, sufficere voluntatè capitis, ex quo omnes homines genus ducunt: voluntas verò primi hominis non est posterorum ex vi, & conditio ne naturæ, alioqui enim omnis voluntas parentum semper esset voluntas filiorum ante adulationem, sed ex institutione, & pacto Dei, quoniam nam Deus Adamum cum iustitia, & gratia condiderat, ita tamen ut iustitiam sibi, & posteris haberet; quam si conseruaret, eam retineret sibi, & posteris. *Vnde effectum est*, ut illam per peccatum amittendo sibi quoque, & posteris amiserit. Insuper etiam ut priuatio iustitiæ originalis esset voluntaria in Adamo, necesse non erat, ut eam per se, & directò velleret: sufficiebat enim, si cum nollet eam sibi & posteris diuinitus collatam, voluntariè peccasset: peccando enim, sibi & posteris iustitiam spontè sua, & voluntate amittebat.

Ad ea verò quæ ex B. August. pro prima, secunda, & ex tertia opinionibus asserbantur, respondeo: nusquam Augustinum docuisse, Adamum esse infectum ex statu pestifero serpentis, aut ex venenato cibo: auctorem tamen opusculi Hypognosticon, quod nomine Augustini circuleretur, id solum modo significasse, ex quo prima opinio morbida qualitatem inuenit in scholam Theologorum. *Præterea*, nunquam Augustinus dixit, Peccatum originis esse Reatum poenæ: Sed docuit tunc remitti, & deleri peccatum, cum reatus poenæ æternæ remittitur: quod verissimè est: nam vna cum remissione culpæ, remittitur poena æterna, temporaria non item. Insuper negari non potest, hæc à Augustinum tradidisse, pec-

catum originis esse concupiscentiam: Verumtamen id docuit contra Pelagium, qui asserbat, concupiscentiam, quæ nobis inest, esse naturæ conditionem, at Augustinus meritò ex scripturis hoc eius dogma confutauit, passim docens esse malum & peccatum, non conditionem naturæ, quia id intendebat Augustinus contra Pelagianos, ut fateri cogentur concupiscentiam esse poenam, & effectum peccati; non naturæ conditionem: quia nisi Adam peccasset, concupiscentia non esset effrænata illa, & indomita, qualis nunc est: non itidem esset tot, & tantorum peccatorum causa & origo.

Cap. XXVIII.

Hæreticorum errores de peccati originis ratione, & natura confutantur.

Queritur, quinam fuerint Hæreticorum errores in peccato originis? Zuinglius Lutheri discipulus cum suis asseclis, asserit peccatum originis esse mortem corporis, & obligationem, qua totum genus humanum ob peccatum Adæ miseras corporis perferre compellitur. *Cōtra* quos Tridentina Synodus *sess. 5. de peccato orig. can. 2.* definiuit: *Si quis dicat inquinatum primum hominem per inobedientiam peccatum mortem, & penas corporis tantum in omne genus humanum transfudisse, non autem peccatum, quod est mors anime; anathema sit.* quod idem prius fuerat constitutum in concilio Arausiano secundo.

Secundus error Caluinistarum, & Lutheranorum est, sentientium peccatum originis esse totius hominis corruptionem, ita ut quicquid in eo est, voluntate, & anima vsque ad carnem, sit peccato inquinatum. *Vnde argumentatur*, Omne id, quod fit ab homine esse peccatū, licet in renatis baptisate, aut poenitentia renouatis à Deo, non imputetur ad culpam. *Adiunt* item hanc hominis corruptionem non esse aliquid accidens, quod homini accesserit, sed esse totam ipsius naturam, & substantiam corruptam. *& Scholasticos Theologos* reprehendunt eo, quod dixerint peccatum originis esse priuationem iustitiæ originalis debet, quæ posteri Adæ malè affecti nascuntur. putant enim illi in hac re Theologos peccati originis prauitatem magna ex parte minuisse, quod tantum dicant esse boni priuationem, cum tamen sit fons, & scaturigo perpetua erumpentium aquarum corruptarum, & veluti fornax accensa scintillas, & flammis terribissimas semper emittens. *Quorum error* facile conuellitur. nam per huiusmodi totius hominis corruptionem ab ipsis confictam, vel intelligunt corruptionem aliquam postiuam, ut passim in scholis vocare solent, vel priuatiuam. Si primum dederint, id nequit fieri, nisi per accessum certæ cuiusdam formæ: de qua tunc quarimus ex ipsis, vel ea est substantia, vel accidens: si substantia, ergo tota hominis natura est, quod attinet ad substantiam mutata, quod dicere, stultum est: si accidens, ergo incidunt, velint nolint, in opinionem Catholicorum ponentium qualitatem morbida, quæ meritò est reiecta. Si autem secundum dederint, esse videlicet corruptionem priuatiuam, id fieri non potuit, nisi fuerit, vel corruptio

substantiæ hominis ex toto, vel ex parte: & tunc sequitur, per peccatum fuisse aliquid homini detractum ex eius substantia, quod similiter fatuum est affirmare. Vel corruptio accidentis, quod fuerat in homine: & tunc, velint quoque ac nolint, delabuntur in opinionem Theologorum dicentium peccatum originis esse privationem iustitiæ, quam Adamus sibi & posteris acceperat.

Tertius error est aliorum aientium peccatum originis esse in paruulis propensionem voluntatis ad malum in habitu, non actu: ex qua fit, vt paruuli quandiu in eis est peccatum originis, vsu rationis accedente legi Dei repugnent. Ad quem errorem profligandum valet idem argumentum, quod paulo ante protulimus.

Quartus error est aliorum Lutheranorum asserentium peccatum originis consistere in prauis desiderijs, quibus homo inuitus tenetur: quæ volunt esse peccata illo Domini præcepto damnata; Non concupisces: ita vt omnes concupiscentiæ motus sint vera legis contemptio: Ratio eorum est, quia quæcumque fit in mente, & voluntate à recta ratione, & lege aberratio, est peccatum, siue sit in habitu siue in actu, siue voluntaria, siue inuoluntaria. Quorum dogma non solum cum Patribus, & scripturis pugnat, sed cum tota quoque philosophia, & ratione: Nunquam enim est hæcenus auditum peccatum esse inuoluntarium; & mereri nos poenam ex eò, quòd inuiti, & coacti facinus patimur, & motus omnem prorsus rationem præcurrentes esse peccata. Nec est quòd nobis obijciant Paulum concupiscentiam peccatum vocantem, & dicentem etiam; *quòd nolo malum, hoc ago*, peccatum enim appellat concupiscentiam, quia est poena, & effectus peccati, & quia ad malum hominem incitat, ac mouet. Et eodem modo motus, qui rationem præcurrunt, quosque inuiti sustinemus, malos vocat, quia ex malo descendunt, hoc est, ex peccato, quod ex Adamo contraximus: & quia ad malum nos alliciunt, flectunt, ac mouent.

Cap. XXIX.

Quædam questiones de peccati originis natura diluuntur.

PRIMÒ Quæritur, An peccatum originis sit culpa? Quidam iuniores putant non esse, sed esse tamen peccatum, iniquitatem, iniustitiam: aiunt enim inter Peccatum, & culpam, hoc esse discriminis, quod omnis culpa est peccatum, non tamen è contrario: peccatum enim potest esse sine culpa, & proinde sunt peccata contra artem, & naturam; vel ut si quispiam barbaram loquatur ignoratione grammaticæ, vel absurdè canat incitiam musicæ, vel à via desectat, & proinde ab eo loco, quem cursu petit. Peccatum itaque est omnis à certa regula, & norma declinatio, siue ea regula sit naturæ, siue artis, siue rationis & moris. Iniquitas verò est omnis ab æquitate aberratio. Iniustitia, est à iusto, & rectò auersio: at verò culpa, est actus nimirum, dictum, factum, vel concupitum contra legem Dei. Vnde colligunt, peccatum originis esse quidem peccatum, iniquitatem, & iniustitiam, quoniam in eo est aliqua à iustitia, æquitate, & lege declinatio;

non tamen esse culpam, quia non est actus, sed privatio iustitiæ singulis hominibus ab Adamo propagatis innata. Sed quicquid isti dicant, diffiteri non possunt apud Patres peccatum originis dici etiam culpam originale. Sic enim Gregorius appellat *libro nono Moralium capitulo 16. & homil. 39. in Euangelia*; sic Augustinus in *Psalmum 50. explicans illa verba: Ecce in iniquitatibus conceptus sum*; Sic auctor opusculi Hypognosticon *libro secundo, propè finem*; sic Prosper *ad obiectiones Vincentianas, in Responione quarta*; sic etiam Glossa *super Exodus capitulo 13. ibi Primogenitum asini. &c.* Sic denique Magister sententiarum *in secundo distinctione. 30.* Sic ibidem Theologi. Animaduertendum itaque est Peccatum latius patere quàm culpam: quia peccatum, est tum in operibus naturæ, & artis, tum in actionibus rationis, & moris. Culpa verò solum est in actibus rationis, & moris. Si tamen peccatum præsius sumatur, prout est in actibus moris, tunc peccatum, & culpa secundum Patres pro eodem videntur accipi: nam & ipsum Peccatum originis, culpam originale appellant. Ergo sicut peccatum in moribus aliquando vocatur id, vnde quis est, & dicitur peccans, & tunc est actus à regula rationis discrepans; aliquando verò id, vnde quis est, & nominatur peccator; & tunc non est actus, sed aliquid ex actu relictum, siue id sit privatio gratiæ, siue respectus quidam, & ordo ad actum præteritum, nec à nobis per poenitentiam reuocatum, nec diuinitus per gratiam dimissum: Sic etiam culpa potest accipi dupliciter; vno modo, vt est actus voluntarius & liber, qui vitio tribuitur; & tunc peccatum originis non est culpa. Altero modo, vt est id, vnde quempiam post actum malum præteritum dicimus esse, & manere in culpa; & hoc modo peccatum originis verè est culpa. Vt enim paruulos non dicimus peccantes, sed nasci verè peccatores, verè infectos, & corruptos peccato, quod in ortu suo, & conceptu contrahunt, sic etiam eos non culpamus, quod peccauerint, aut malè fecerint: sed cum culpa concipi, generari, & in lucem edi, ac in culpa verè effect plane confitemur, & à culpa originali nuudari, cum sacro baptisate abluuntur.

Secundò Quæritur, An peccatum originis sit verè, & propriè peccatum? Duran. *secundo disticti. 30. quæst. 2. num. 6.* videtur docuisse non esse propriè peccatum, quia non est propriè voluntarium. Est enim solum voluntarium voluntate capitis, & originis. Item, quia potius videtur habere rationem poenæ quàm culpæ. Alij affirmant eodem modo esse peccatum, quo est voluntarium; & quia est voluntarium in alio, videlicet sola voluntate primi parentis, ideo extrinsecus, videlicet in alio esse peccatum. Alij verò senserunt esse quidem verè, & propriè peccatum, sed ad peccatum non requiri voluntarium, quia satis est si sit à iustitia, & lege declinatio, in natura rationis & mentis particeps. Verùm hæc omnia communi Theologorum consensu refutantur, vt constat apud Magist. *in 1. d. 30. 31. 32.* Peccatum itaque originis absolute, & simpliciter est peccatum: sic enim id appellant concilia, & Patres contra Pelagianos. Præterea, privatio iustitiæ originalis, quæ debuerat in posteris